

Kancelář prezidenta republiky

V Praze dne 27. října 2016
k č.j.: SPH 2273/2016

Rozhodnutí

Kanceláře prezidenta republiky - Odbor památkové péče

Kancelář prezidenta republiky - Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, vydává na základě § 11 odst. 3 a § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, toto rozhodnutí:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost Ev. č.: SPH 2273/2016 o závazné stanovisko ve věci opravy interiéru „Prezidentského tunelu mezi II. a III. nádvořím“.

- Odbor památkové péče Kanceláře prezidenta republiky žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

- navržená oprava interiéru tzv. prezidentského tunelu ve Středním křídle Nového paláce je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustná za následujících podmínek:

Práce budou prováděny pod dozorem restaurátora s odpovídající restaurátorskou licenci Ministerstva kultury ČR. Jmenovitě jde o restaurátorskou licenci v rozsahu restaurování děl z nepolychromovaného kamene. Před zahájením prací bude vypracován standardní restaurátorský záměr, který bude s dostatečným předstihem předložen ke schválení Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky.

Práce lze rozdělit do několika základních okruhů. V prostoru barokního příjezdu je dochováno a prezentováno ostění dřívější západní brány z jagellonského období Pražského hradu, postavené pod vedením architekta Benedikta Rieda. V případě ostění především půjde o vyčištění, konsolidaci, retuše a zatmelení rytinek z období po roce 1948, zanechaných zde příslušníky armády. Z čistě kamenických prací bude dále pozornost věnována čtyřem mramorovým sloupům, dvěma konzolám s miskami a pískovcovému ostění okna - tyto prvky byly realizovány v letech 1923 až 1924 podle návrhu architekta Josipa Plečnika. Původně barokní průjezd byl tehdy uzavřen prosklenými vraty a přetvořen na osobní vstup do bytu prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka. Součástí této úpravy je i velkoformátová žulová dlažba přístupu k osobnímu prezidentovu výtahu. Podlahu průjezdu tvoří drobnější glazovaná

keramická dlažba (kabřinec). V jihozápadní partii průjezdu je evidentní odloučení omítkových ploch (cca 2 m²). Podle předběžného ohledání je příčinou poruchy dilatační trhlinka, která zřejmě nepředstavuje zásadní statický problém. Lze předpokládat, že postačí pečlivé vyplnění trhlin ve zdivu a doplnění jádra štuky. V severovýchodní partii průjezdu je omítka narušena vzlínající vlhkostí. Příčina vzlínání není zřejmá a bude třeba ji prověřit při opravě. Vzhledem k nutnosti zásahu do omítek je velmi pravděpodobné, že bude nezbytné obnovit výmalbu v plném rozsahu.

Zednické opravy bude třeba provést jako první. Potom by měly následovat všechny základní vlhké procesy. Předpokládáme, že v první fázi proběhne čištění kamenných prvků párou a případné mytí bílých nátěrů stěn. Pro glazovanou keramickou dlažbu následně předpokládáme strojní čištění. Podle ročního období a aktuálního stavu počasí by bylo vhodné pravidelně krátce, ale intenzívně větrat. Umyté povrchy je nutné ochránit před opětovným znečištěním.

Na kamenných partiích je třeba provést zkoušky čištění, které budou schváleny odpovědnými zástupci investora a OPP KPR. Po očištění párou se předpokládá ruční domytí s případným použitím vhodných detergentů. Ve vizuálně nejhorším stavu je pískovcové ostění okna z dvacátých let 20. století, které vykazuje patrně mastné znečištění (může jít i o starší nevhodnou uměle provedenou patinu). K odstranění této závady je vhodné použití buničninových obkladů (např. Arbocel, buničina pro lékařské účely apod.) jak pro odsolení (variantně lze použít i pro zasolené omítky), tak také pro naměkčení krust. Výběru buničiny je třeba věnovat pozornost z hlediska určení, protože v některých případech může obsahovat např. protipožární látky či jiné nevhodné chemické látky, které by se mohly vsáknout do kamene. Nejlepším postupem je buničinu rozšlehat v kovovém vědru kovovým míchačem, který rozmělní hmotu na hustou kaši, jež dokonale přilne ke kameni. Lze používat normální pitnou vodu, v některých případech i destilovanou vodu, zejména tam, kde je zvýšený obsah solí či specifických krust a znečištění. V prvních fázích je třeba rozšlehanou buničinu vyměňovat častěji, v dalších ji ponechat déle a opakovaným zvlhčováním zpomalovat celý proces. V případě destilované vody je třeba pamatovat na to, že odplavuje i pojivo pískovce (demineralizovaná voda).

Pro čištění lze rovněž použít mýdlovou, čpavkovou nebo octovou vodu či vodný roztok hydrogenuhličitanu amonného a peroxid vodíku. V případě mramoru musí zhotovitel navrhnout vhodný ověřený prostředek. Je třeba dodržet technologické postupy, volit spíše nižší koncentraci účinných látek a zabezpečit důsledné odmytí. Mohou být používány emulze, které výrazně zvyšují účinnost zásahu (např. emulze z tekutého mýdla, peroxidu vodíku a čpavkové vody). Postupy a koncentrace látek budou vždy předem odzkoušeny formou vzorků na malých plochách a schváleny. Čištění povrchu bude prováděno také mechanickou cestou, např. rýžovými či silonovými kartáči, avšak šetrně, bez zásahu do vlastního povrchu kamene.

Pro případné zpevňování narušeného pískovce budou používány organokřemičité přípravky. Přípravky pro zpevnění by měly být bez hydrofobizačního účinku. Důležité je dodržovat všechny postupy a technologické přestávky. V případě injektáží, kdy je potřeba navrtat otvory do historického materiálu, budou vrty co nejmenší. Naředené organokřemičité zpevňovače lze použít i pro patinace v kombinaci s vhodným pigmentem. Povrch pískovcových článků nebude hydrofobizován.

Je také třeba předpokládat, že architektonické články byly v minulosti doplněny tmelem, v některých případech může jít o nevhodné tmely (např. epoxidové či cementové). Podle jejich stavu a kvality (zejména struktury a barevnosti) bude rozhodnuto o jejich odstranění. Povrch trhlin je třeba hmotově i barevně sjednotit. Malta používaná pro spárování, tmelení či případné přesazování bude vápenná. Jako vápenné pojivo lze použít pouze osvědčené materiály (např. ložisko Mokrá - vápno je mírně hydraulické - nehodí se pro nakládání do jam) - nejlépe předem našlehanou kaši z vápenného hydrátu (hydroxid vápenatý Ca(OH)_2). Ideální je uleželé vápno dobré kvality a stáří (např. prodej Velké Bílovice). Použití hydraulických příměsí je povoleno, ale příměs musí tvořit 1 až max. 10% pojiva (příklady příměsí: pucolánové a technopucolánové složky, trasy, kvalitní bílý cement). Šedý portlandský cement je zcela vyloučen. V případě potřeby (specifického požadavku) lze použít i románský cement (jako samostatné pojivo). Používat lze samozřejmě i přírodní hydraulické vápno (NHL). Uvedené podmínky neplatí pro spárování glazované dlažby; v tomto případě lze použít jako pojivo cement (i portlandský).

Barevnost malty pro spárování je vhodné upravit přidáním přírodního či oxidického pigmentu do směsi tak, aby tmely nepůsobily rušivě. Barevnost malty nemusí odpovídat přesně okolnímu povrchu kamene. Finální provedení spár a tmelů předpokládá následné patinování, ideální je malty probarvit ve hmotě.

Předpokládáme, že povrch architektonických prvků z mramoru bude vyleštěn do vysokého lesku. Restaurátor navrhne finální úpravu povrchu v rámci záměru. Předpokládá se aplikace standardních mikrokrystalických vosku, případně prostředku na bázi včelího vosku. Vosky budou v každém případě vyleštěny. Finální povrchovou úpravu dlažby navrhne zhotovitel v restaurátorském záměru.

V případě uvolněných a narušených omítek předpokládáme jejich náhradu omítkou novou. Během prací bude doplněn průzkum a postup upřesněn. Trhliny či narušené plochy předpokládáme injektovat materiálem na vápenné bázi (např. VAPO injekt). Organokřemičité přípravky pro konsolidaci před injektáží je možno rovněž použít, ale je třeba volit varianty vhodné pro zpevňování omítek (např. Porosil ZTS apod.). Pro jádro budou použity vápenné materiály vhodné zrnitosti - lze použít i ověřené vápenné materiály {např. jádro - Bayosan HR 811 se zrnitostí 4mm, menší opravy Bayosan RK 39 se zrnitostí 2,2 mm, pro statické trhliny Baumit Bayosan MC 55 W plněný polypropylenovými pásky, nebo jiné materiály kvalitou obdobné Tubag, Quickmix, Hasit, Baumit ad.). Pro opravy svrchních štuků bude používán čistě vápenný jemnozrný štuk (např. Hasit 162, Tubag TKFP).

Pro výmalby lze použít vápenné nátěry (např. Aqua Bárta Porokalk) či směs běžně používanou pro interiéry objektů v areálu Pražského hradu (kombinace malířských nátěrů Primalex Standart a Primalex Plus v poměru 1:1,

Odůvodnění

Toto rozhodnutí je závazným stanoviskem ve smyslu § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., neboť podle § 44a odst. 3 téhož zákona závazné stanovisko ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Správa Pražského hradu předložila se žádostí o závazné stanovisko ve věci opravy interiéru „Prezidentského tunelu“ stručný seznam jednotlivých zamýšlených úkonů údržby povrchů.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanovení požadavků uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí vycházela ze zhodnocení stavu interiéru průjezdu a z obvyklých podmínek pro pokračování systematické údržby objektů a ploch v areálu národní kulturní památky Pražský hrad.

Toto rozhodnutí vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v závazném stanovisku orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o závazné stanovisko jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 80 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolat do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí podáním učiněným ke Kanceláři prezidenta republiky

